

خبرنامه

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

سال اول، شماره پنجم و ششم، مرداد و شهریور ۱۳۸۹

شنبه ۲ مرداد
یکشنبه ۳ مرداد
دوشنبه ۴ مرداد

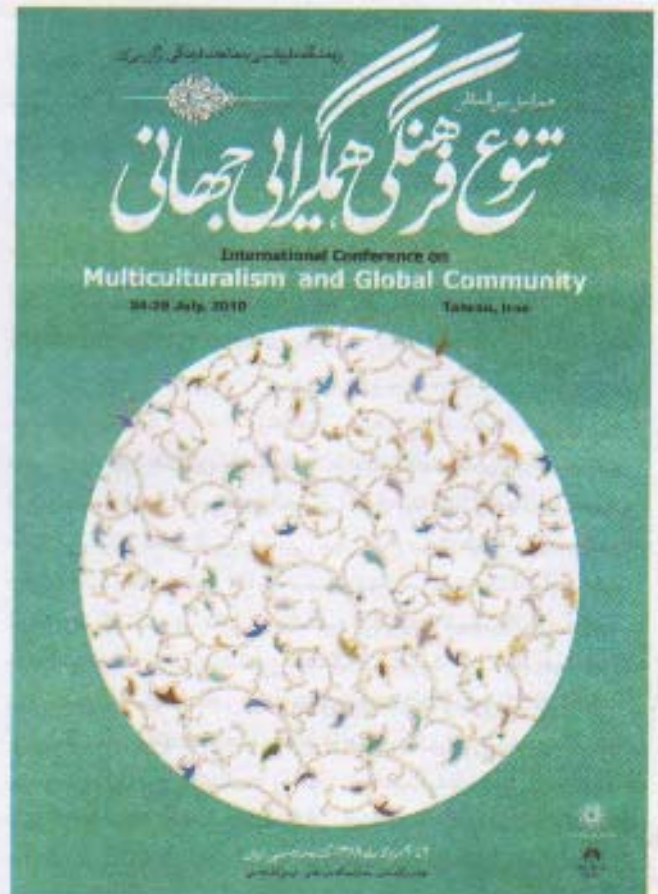
گزارشی از همایش بین‌المللی «تنوع فرهنگی؛ همگرایی جهانی» آنچه از جهان فرهنگی می‌خواهیم

با همگرایی فرهنگ‌ها، "رسانه، ارتباطات و تعاملات فرهنگی"، "دین، جهانی شدن و اخلاق جهانی"، "هویت ملی، همگرایی فراملی" و "حوزه فرهنگی نوزد و همگرایی آسیایی" مورد بررسی قرار گرفت. "اسلام و چالش‌های انسان معاصر"، "اسلام و سایر ادیان"، "اسلام، زن و خانواده"، "اسلام، سنت یا مدرنیسم"، "اسلام و احیای تفکر دینی" و "اسلام، معنویت، اخلاق و شریعت" از موضوعات در نظر گرفته شده در محور دوم هستند. در محور سوم "ایران، حکومت دینی و چالش‌های جهانی"، "ایران در خاورمیانه"، "ایران و نسل جوان"، "ایران پس از انقلاب اسلامی" و "ایران و اقلیت‌های دینی و فرهنگی در آن" از جمله موضوعاتی‌اند که مورد بحث قرار گرفت. همچنین در حاشیه این همایش چهار کارگاه دانشجویی ویژه جوانان شرکت‌کننده در همایش از کشورهای مختلف برگزار شد که کارگاه نقد و تحلیل شبکه‌های خبری بین‌المللی، کارگاه بحث و مباحثه گروهی با موضوع اسلام، زن و خانواده، کارگاه نقد فیلم با موضوع سینما و قداست و کارگاه داستان‌نویسی با موضوع حیات دینی از این جمله است. آنچه که در پی می‌آید گزارشی است از برخی از سخنرانی‌های ارائه شده به این همایش که ملاحظه می‌کنید.

تنوع فرهنگی، ارمغانی برای همگرایی

در مراسم گشایش همایش بین‌المللی "تنوع فرهنگی، همگرایی جهانی" دکتر حمیدرضا آیت‌اللهی، دکتر سید حسن حسینی، دکتر علی اکبر اشعری و دکتر ارسلان قربانی سخنرانی کردند. دکتر حمیدرضا آیت‌اللهی رئیس پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، با تأکید بر نقش تنوع فرهنگی در ایجاد همگرایی گفت: اندیشمندان جوامع مختلف همواره دغدغه

فرهنگی دارند و به همین دلیل ضروری است کنار هم نشست، صحبت کرده و زمینه را برای نوعی همگرایی فرهنگی فراهم کنند. دکتر سید حسن حسینی نیز در سخنان کوتاهی به ارائه گزارشی از روند برگزاری این همایش سه روزه پرداخت و گفت: ریشه‌های پیدایش و شکل‌گیری این همایش به سال‌ها و مباحث جدی باز می‌گردد که در سالیان اخیر درباره فرهنگ و تنوع فرهنگی و تکرر فرهنگ‌ها هم در مجامع علمی و فرهنگی و هم در حلقه سیاست‌گذاران و سیاست‌مداران در سطح جهانی مطرح بوده است. در ادامه این نشست رئیس کتابخانه ملی ایران نیز طی سخنانی بر وحدت در عین تنوع فرهنگی تأکید کرد و گفت: اسلام نه تنها مسلمانان بلکه بیرون همه ادیان را به وحدت فرا می‌خواند. در پایان این نشست

اشاره: همایش بین‌المللی «تنوع فرهنگی؛ جامعه جهانی» با شعار واگرایی تا همگرایی جهانی با حضور اساتید و دانشجویانی از سی کشور جهان از سوی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی در کتابخانه ملی برگزار شد. در این همایش سه روزه، دویست نفر از دانشجویان و اساتید ایرانی و بیش از صد نفر از اساتید و دانشجویان خارجی که در زمینه‌های متنوع مرتبط با مطالعات فرهنگی، روابط بین‌الملل، شرق‌شناسی، مطالعات اسلام و خاورمیانه، ایران‌شناسی و فرهنگ و ادب فارسی فعالیت می‌کنند، شرکت کردند. «مطالعات فرهنگی»، «اسلام: چالش‌های نو، افق‌های تازه» و «ایران؛ آرمان‌ها و واقعیت‌ها» از محورهای این همایش اعلام شده است. در محور نخست موضوعاتی چون «تنوع فرهنگی و صلح جهانی»، «آسیا؛ واگرایی

فرهنگ اصطلاحات ادبی

درزبان انگلیسی

تالیف: مارتین گری

ترجمه: منصوره شریف زاده

صفحه: ۴۲۵

قیمت: ۳۰۰۰۰ ریال

دکتر بلخاری از نسبت‌های وسیع فکری میان دو تمدن اسلامی و هندی، به مقوله "وحدت وجود" اشاره کرد و گفت: وجوه مشترکی در اسلام و هندوئیسم وجود دارد که منجر به تفاهم این دو آیین در هند شد. وی افزود: اگر از ساحت کلامی و حکمی به نسبت بین اسلام و هندوئیسم نگاه شود براساس مبانی و اشتراکات این دو مذهب امکان تفاهم وجود دارد. در ادامه این نشست دکتر خسرو باقری به ارائه مقاله خود با عنوان «مفهوم پویایی از هویت انسانی، رابطه میان فرهنگی و یادگیری مشارکتی» پرداخت. وی بر نسبیّت فرهنگی تأکید کرد و گفت: فرهنگ‌ها از هم متمایز هستند و هر کدام یک درک درونی دارند. ضمن اینکه هر فرهنگ خود پدیده منحصر به فرد است و نمی‌توان آن را تعمیم داد. استاد دانشگاه تهران به جهان شمولی بودن فرهنگ اشاره کرد و با تأکید بر چالش‌های پیش روی آن گفت: با درک خالص از یک فرهنگ باید اعتقاد خود را کنار بگذاریم و از آنجایی که هیچ فرهنگ خالصی وجود ندارد، هر فرهنگی از درک خود با فرهنگ دیگری شکل گرفته است.

توسعه تکاملی و تنوع فرهنگی

در روز دوم این همایش حجت‌الاسلام سید محمد مهدی میرباقری رئیس فرهنگستان علوم اسلامی قم با عنوان "تنوع فرهنگی و همگرایی جهانی" سخنرانی کرد و گفت: توسعه تکاملی بدون تنوع بین فرهنگی و ایجاد انسجام میان فرهنگ‌های متنوع مقدور نیست. تنوع ضرورت اجتنابناپذیر است. تکامل جز با تکرار در محور هماهنگی امکان‌پذیر نیست. برای دسترسی به تکامل اجتماعی نیازمند تنوع فرهنگ و مدیریت این تنوع هستیم. این وحدت بخشی نیازمند یک سری مبانی و اعتقادات و باورها و ارزش‌هاست که بتواند عامل وحدت بخش تنوع فرهنگی باشد؛ ارزش‌هایی که بتواند جهانی شود و همه فرهنگ‌ها را حول خود همگرا و متحد کند. آنچه در دنیای امروز مدنظر است ایجاد همگرایی در محورهای بنیادین مدرنیته است. حال این ارزش‌ها مدرنیته ظرفیت ایجاد همگرایی را دارند یا نه؟

در ادامه این نشست حجت‌الاسلام دکتر پارسائیان به بررسی موضوع مبانی و روش‌های همگرایی فرهنگی و تمدنی پرداخت و گفت: وقتی یک نظریه‌ای در باب همگرایی فرهنگی و تمدنی ارائه می‌شود این نظریه با یک روش تولید می‌شود و به دنبال آن روشی را برای کاربرد خود یا توصیه می‌کند یا مطلقاً روش خاصی را به دنبال می‌آورد. در یک روش نظریه تولید می‌شود و این سابق بر نظریه است در روش دیگر نظریه از طریق او اعمال می‌شود این روش فرع بر نظریه است و روش کاربردی است. نظریه‌ای که برای همگرایی فرهنگی و تمدنی آرایه می‌شود، با یک روشی می‌تواند تولید شود که این روش مبتنی بر یک سری اصول موضوعه است که امکان پدید آمدن نظریه را می‌دهد. نظریه همگرایی در مقابل نظریه واگرایی است. این نظریه‌ها تفاهم، ارتباط فعال بین فرهنگ را ممکن می‌داند و احیاناً

دکتر ارسلان قربانی معاون وزیر و رئیس مرکز همکاری‌های بین‌المللی وزارت علوم به ارائه سخنرانی خود با عنوان «هویت ملی، تنوع فرهنگی و تعامل فرهنگی» پرداخت.

در نشست عمومی نخستین روز همایش بین‌المللی «تنوع فرهنگی، همگرایی جهانی» آیت‌الله مهدی هادوی تهرانی، با موضوع «گفتگوی فرهنگ‌ها از دیدگاه اسلام»، دکتر ویثنی اس. بادن از آمریکا در مورد «هنگامی که یک فرد بی‌دین در نهایت تکریم قرآن می‌خواند»، دکتر سعید رضا عاملی و دکتر حمیدرضا آیت‌اللهی با موضوع «مهدویت در عصر جهانی: امید متعقلانه و حضور فعال» سخنرانی کردند. دکتر بادن طی سخنانی با تأکید بر تلاش غربیان برای شناخت اسلام به ترجمه‌های جدید از قرآن در غرب اشاره کرد و گفت: بسیاری از افرادی که برای اولین بار قرآن می‌خوانند، کسانی هستند که برداشتشان از کتاب مقدس، همان برداشتی است که از کتاب انجیل مسیحیان دارند. وی با طرح این پرسش که چگونه یک غربی مسیحی با شوق وافر در فهم اینکه قرآن چیست و چه پیامی دارد باید قرآن بخواند، تأکید کرد: برای درک عمیق مطالب قرآنی باید خود را غرق در واژه‌های قرآن کرد و پا به دنیای قرآنی گذاشت. دکتر بادن افزود: اگر این خواننده یک کافر یا غیرمسلمان باشد باید ابتدا به نوعی باور برسد و خود را آماده پذیرش گفتگو با قرآن کند و باید با احترام و تکریم فراوان اقدام به این کار کند.

در نشست «دین، تنوع فرهنگی و هویت انسانی» دکتر حسن بلخاری، دکتر یونس نوربخش، دکتر خسرو باقری، دکتر مارچا والتنا از هلند و دکتر مارتا آن کرک از آمریکا به ارائه مقالات خود پرداختند. استاد آمریکایی: دیوار رسانه‌های غرب مانع شناخت غرب از اسلام و مسلمانان است. دکتر مارتا آن کرک به ارائه «تعریفی مشترک از خیر از طریق درک متقابل فرهنگی و گفتگوی بین ادیان» پرداخت و دیوار رسانه‌های غرب را مانع شناخت غرب از اسلام و مسلمانان دانست. وی با تأکید بر اشتقاق گفتگوی بین ادیان و فرهنگ‌ها در بین دانشجویان کشورهای غربی به تشریح برخی اشتراکات بین اسلام و مسیحیت پرداخت. مدرس دانشگاه اینکارنیت وورلد آمریکا با اشاره به تعالیم الهی در حفاظت از محیط زیست بر استفاده از انرژی پاک تأکید کرد. دکتر آن کرک از ایجاد "جنبش مهرورزی" در دانشگاه اینکارنیت و ورلد آمریکا خبر داد و گفت: این پروژه آموزشی قصد دارد از طریق مبادلات آنلاین هدایت شده در ویلاگ‌های دانشگاهی به دانشجویان کمک کند به درک کافی از افراد متعلق به دیگر فرهنگ‌ها با اعتقادات متفاوت دست یافته و به آن‌ها احترام بگذارند. دکتر بلخاری نیز با عنوان «اسلام و هندوئیسم، امکان تفاهم یا عرصه تضاد و تراجم» صحبت کرد. عضو فرهنگستان هنر به سابقه دیرپای تمدن ایران و هند در آسیا اشاره کرد و گفت: باورها، آیین‌ها، اساطیر مشترک و نیز تجلی آن‌ها در هنر و معماری ایران پیش از اسلام، بیانگر خاستگاه مشترک دو تمدن است.

فرهنگ اسلامی

تالیف ولادیمیریویچ بارنولک

ترجمه لیلا روین‌شه

۱۰۸ صفحه

قیمت: ۲۵۰۰۰ ریال

فرهنگ اسلامی

نقاط مشترک جامعه ایرانی و هندی پرداخت و گفت: در این دو جامعه تضاد بین سنت و مدرنیته را می‌بینیم.

آخرین روز از همایش بین‌المللی "تنوع فرهنگی، همگرایی جهانی" با سخنرانی حجت‌الاسلام علی اکبر رشاد رئیس پژوهشکده فرهنگ و اندیشه اسلامی همراه بود که با موضوع "فلسفه فرهنگ" به ایراد سخنرانی پرداخت. در ادامه دکتر مظفر اقبال، رئیس مرکز اسلام و علوم کانادا، سخنرانی خود را با موضوع "اسلام و مسلمانان در قرن بیست و یکم: چه باید کرد؟" ارائه نمود.

سخنران بعدی دکتر سید حسین حسینی، عضو گروه پژوهشی ادیان پژوهشگاه فرهنگ اسلام و ایران بود که درباره "تمنن دینی و فرهنگ جهانی" سخنرانی کرد.

در ادامه دکتر سوزان ادواردز، رئیس دانشکده حقوق دانشگاه باکینگهام انگلستان، سخنرانی خود را با عنوان "جسم و روح زن، حق اصالت نفس تحت کنوانسیون حقوق بشر اروپا در انگلیس و اروپا" ایراد کرد و گفت: امروزه پوشش به موضوعی برای جدال در جهان غرب تبدیل شده است و حجاب در اروپای غربی منبع تهدید تلقی می‌شود. این در حالی است که خود زنان سکوت کرده‌اند، در حالی که این آنان هستند که باید به مبارزه ادامه دهند.

وی افزود: جوامع مختلف مدعی چندفرهنگی یا این ادعا که هدفشان حمایت از حقوق زنان است حجاب را ممنوع کرده‌اند. در واقع باید گفت که جسم در نگاه آنان به منشأ اصلی برخورد با حجاب تبدیل شده است.

وی تصریح کرد: لباس، وسیله بیان تاریخ است اما آنچه ظاهراً مشخص است این است که حجاب معانی زیادی دارد اما استرئوتیپ و تمایل غرب برای عریان کردن و پوشاندن مجدد لباس به تن زنان، بیان‌کننده الگوی استعماری است. آنچنان‌که فرانتس قانون در بررسی معنای بی‌حجابی اجباری برای زنان الجزایر توسط اشتغالگران فرانسوی، این مسئله را تبلور تهاجم اروپایی عنوان می‌کند که حکم تحمیل خشونت بر زنان الجزایری را دارد.

همایش بین‌المللی «تنوع فرهنگی؛ همگرایی جهانی» پس از سه روز فعالیت و ارائه ده‌ها سخنرانی به زبان فرانسوی و انگلیسی با سخنرانی دکتر غلامعلی حداد عادل به پایان رسید.

تجویز می‌کند و بر اساس یک سری اصول می‌تواند شکل بگیرد. برخی مبانی، مبانی هستی‌شناختی است. برخی مبانی انسان‌شناختی هستند و برخی مبانی معرفت‌شناسی. این چارچوب‌ها مبنای خاص را برای تولید نظریه ایجاد می‌کنند.

در ادامه این نشست پیتر بائر، استاد نظریه‌های اجتماعی دانشگاه لینگ‌نان از هنگ‌کنگ، به بررسی موضوع مغالطه دو باب تنوع‌گرایی پرداخت و اظهار داشت: تنوع از جمله شعارهای بارز عصر ماست. این شعار همچنین مبدل به یک صنعت چند میلیارد دلاری شده است که توسط هزاران هزار متخصص و متخصص نما رهبری می‌شود.

اسلام و جهان فرهنگی

از دیگر سخنرانان این همایش می‌توان به دکتر هارولد سجورس، استاد فلسفه تکنولوژی و اصول اخلاق در جهان از مؤسسه پلی‌تکنیک دانشگاه نیویورک اشاره کرد که به موضوع "همکاری در فناوری در چین و هند به عنوان شکلی از ارتباط میان فرهنگی" پرداخت. سخنران دیگر این بخش، دکتر ریسا پرماتادلی، از بنیاد مطالعات اجتماعی اندونزی بود که با موضوع "اسلام، برای تنوع یا ایجاد اتحاد؟ آشنایی با فرهنگ و مذهب در اندونزی" سخنرانی کرد.

همایش بین‌المللی تنوع فرهنگی، همگرایی با برگزاری نشست مطالعات منطقه‌ای روز دوم این همایش را به پایان رساند. دکتر لی لی یادی بن ارناکیم، استاد گروه مطالعات جنوب شرق آسیای دانشگاه مالایای مالزی، در این نشست به بررسی موضوع "احیای اسلام در اندونزی؛ مناظره بین مسلمانان واقعی و منظاهر" پرداخت.

در ادامه این نشست دکتر داکلاس گندینگ با عنوان "تأیید و تکذیب اسلام‌هراسی؛ بعضی اثرات معرفی اسلام در رسانه‌های استرالیا" سخنرانی کرد و عنوان سخنرانی لینا بریسکمن استاد حقوق بشر دانشگاه کرتین استرالیا بود. در روز سوم همایش بین‌المللی تنوع فرهنگی، همگرایی جهانی که صبح امروز با عنوان "خانواده، زنان و تنوع فرهنگی" در کتابخانه ملی ایران برگزار شد، دکتر طیبه ماهرزاده، دکتر علیرضا شیخ، دکتر عبدالحسن حدیدی به سخنرانی پرداختند. دکتر ماهرزاده به تشریح "چابگاه تربیت دینی در خانواده و آموزش معارف دینی" پرداخت و گفت: هدف از تربیت دینی معرفت به خداوند و ایمان به او و پرهیزگاری و عبادت اوست.

علیرضا شیخ، از دانشگاه انگلیس، در این نشست به ارائه سخنرانی خود در مورد بی‌ثباتی هویت زنان با مطالعه بر روی زنان تهران و دهلی نو پرداخت. وی با تشریح سه مسئله کاست (طبقه)، مصرف و برهنگی در دهلی نو به

تهیه و تنظیم از: منوچهر دین پرست

سخنرانی‌ها و همایش‌های برگزار شده:

جهان‌شناسی هراکلیتوس افسسی

تالیف و ترجمه مهدی کهنانی
۱۳۸ صفحه
۳۰۰۰۰ ریال

گروه فلسفه دین

۸۹/۵/۲، ۸۹/۵/۳، ۸۹/۵/۴

• تنوع فرهنگی همگرایی جهان

پژوهشکده علوم سیاسی

حجت الاسلام والمسلمین سید محمد میرباقری،

حجت الاسلام والمسلمین دکتر سهرابی، حجت

الاسلام والمسلمین دکتر غلامرضا بهروزلک،

دکتر ابراهیم فیاض، مجری همایش: حجت

الاسلام والمسلمین احمدرهدار

۸۹/۵/۲

• فلسفه سیاسی انتظار

گروه فیک

۸۹/۵/۲۰ • مقایسه قصه گوی، قصه درملی و فیک

گروه فلسفه دین

دکتر حمیدرضا آیت‌اللهی، دین و تجربه دینی، دکتر رضا

علیمان حشمتی وحدت صراط، کثرت طریق، دکتر یزین

عبدالکریمی: بررسی چیستی و امکان تجربه دینی در جهان

معاصر، دکتر قاسمی پورحسن، ویلیام جیمز و تجربه دینی

۸۹/۶/۲۲

• سلسله درس گفتارهای گروه فلسفه دین،

نشست هشتم: تجربه دینی ۱

باسمه تعالی

آگهی پذیرش دانشجوی دوره دکتری تخصصی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، برای نیمسال دوم سال تحصیلی ۹۰ - ۱۳۸۹ در دوره دکتری تخصصی رشته‌های (زبان و ادبیات فارسی و علوم سیاسی) دانشجو می‌پذیرد. ناوطلبان برای کسب اطلاعات بیشتر به وبگاه اینترنتی پژوهشگاه (www.ihcs.ac.ir) مراجعه نمایند. نشانی: بزرگراه کردستان - نبش خیابان بیرانشاسی (خیابان ۶۴ غربی) تلفن ۳ - ۸۸۰۳۶۸۹۱ داخلی ۲۸۵

مدیریت تحصیلات تکمیلی پژوهشگاه

دومین کنگره ملی علوم انسانی

برنامه‌ها، سرفصل‌ها و محتوای دروس علوم انسانی دانشگاه‌ها
وضعیت امروز، چشم‌انداز فردا

- تحولات فکری، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی کشور در محتوای دروس

علوم انسانی

- چشم‌اندازها، راهبردها و سیاست‌گذاری‌های کشور در محتوای دروس

علوم انسانی

- شناخت سنت‌ها، مفاهیم اخلاقی، ارزش و فرهنگی جامعه در محتوای

دروس علوم انسانی

- مبانی انسان‌شناسی، هستی‌شناسی، جامعه‌شناسی و معرفت‌شناسی

توحیدی در محتوای دروس علوم انسانی

- تقویت روحیه آرمان‌گرایی، کمال‌جویی، نقادگی، آزادگی، قانون‌گرایی،

ایثارگری، مشارکت‌جویی، جامعه‌پذیری، حقیقت‌جویی، عدالت‌خواهی،

تقویت احساس مسئولیت اجتماعی و ... در محتوای دروس علوم انسانی

- تقویت روحیه تحقیق، تنبُّح، آموزش تفکر نقادانه، خودباوری و خوداتکایی،

استفاده از فن‌آوری‌های نوین و آنگوهای جدید در محتوای دروس علوم

انسانی

- افزایش میزان تعهد عملی نسبت به باورها و ارزش‌های اسلامی، میراث

فرهنگی و تاریخی کشور، آرمان‌های انقلاب و روح قانون‌اناسی در محتوای

دروس علوم انسانی

- بالا رفتن توان فکری و روحی برای دفاع مؤثر و معقول از دستاوردهای

انقلاب اسلامی و مواجهه با دشمنان انقلاب در محتوای دروس علوم

انسانی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی با همکاری تجمین علوم

انسانی، در نظر دارد به‌منظور تبیین محتوای دروس علوم انسانی، آسیب

شناسی برنامه‌ها و سرفصل‌های این علوم در دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی

و پژوهشی و همچنین راهبردها و راهکارهای ارتقاء محتوا، برنامه‌ها و

سرفصل‌های دروس علوم انسانی، **دومین کنگره ملی علوم انسانی**

را با همکاری دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها، پژوهشکده‌ها، دانشکده‌ها، گروه‌های

آموزشی و سایر مراکز دانشگاهی و حوزوی فعال در زمینه علوم انسانی، در

اسفند ماه ۱۳۸۹ در تهران برگزار کند.

دیرخاته کنگره از استادان، پژوهشگران و صاحب‌نظران گرایش‌های مختلف

علوم انسانی دعوت می‌کند با تدوین مقاله در موضوع‌ها و محورهای

پیشنهادی زیر در این حرکت علمی مشارکت کنند.

محورها و موضوعات کنگره

۱- همسویی محتوای دروس علوم انسانی با سرمایه‌های

اسلامی و ملی کشور

- دانشگاه بومی (اسلامی - ایرانی) رسالت‌ها، اصول و راهبردها

- مسئله محوری در محتوای دروس علوم انسانی

- فرهنگ‌پذیری در محتوای دروس علوم انسانی

- هویت‌پذیری در محتوای دروس علوم انسانی

- علم، دانش و اعتقاد در محتوای دروس علوم انسانی

تفسیر فرات کوفی

تالیف: مریم قبادی

قیمت: ۷۰۰۰۰ ریال

صفحه: ۲۵۵

توجه:

در تمامی محورهای فوق، اولویت با مقالاتی خواهد بود که ۱: به محتوای دروس علوم انسانی و ۲: به رویکردهای ارتقاء این علوم در برنامه‌ریزی‌ها، سیاست‌گذاری‌ها و روش اجرایی آموزشی، پژوهشی و ترویجی کشور، توجه کنند.

ملاحظات:

- ۱- آخرین مهلت ارسال چکیده مقالات: ۱۵ آبان ماه ۱۳۸۹ (به چکیده‌های واصله تا تاریخ ۸۹/۹/۱ جواب کتبی داده شود).
- ۲- آخرین مهلت ارسال اصل مقالات: ۳۰ دی ماه ۱۳۸۹
- ۳- چکیده و اصل مقالات حروف‌نگاری شده با نرم‌افزار Word و با فونت لوتوس سایز ۱۴ تهیه شود.
- ۴- چکیده مقالات، حداکثر ۳۰۰ کلمه، به همراه کلید واژه (بین پنج تا هفت واژه) و اصل مقاله حداکثر ۲۰ صفحه (A۴) و یک روی کاغذ) با رعایت اصول مقاله‌نویسی علمی در شکل و محتوا تهیه گردد.
- ۵- از پیشنهادهای مربوط به موضوع‌ها و محورهای مرتبط با همایش استقبال می‌شود.

نشانی دبیرخانه: تهران، بزرگراه گردستان، خیابان ۶۴ کدپستی:

۱۳۳۷۷۳۶۸۱

صندوق پستی: ۶۴۱۹ - ۵۵۱۴۱، «دبیرخانه دومین کنگره ملی علوم

انسانی»

تلفن: ۸۸۰۳۶۲۷۶

نمابر: ۸۸۰۲۶۸۹۰

آدرس اینترنتی: www.ihcs.ac.ir

آدرس پست الکترونیک: congress2@ihcs.ac.ir

برگه ثبت نام در کنگره:

نام و نام‌خانوادگی:

میزان تحصیلات:

رشته تحصیلی:

مرتبه علمی دانشگاهی یا حوزوی:

عضو هیات علمی: دانشگاه / پژوهشگاه / سایر مراکز:

نشانی محل کار و تلفن:

نشانی برای مکاتبه و تلفن همراه:

آدرس اینترنتی:

امضاء و تاریخ:

۲- جایگاه برنامه‌ریزی و تدوین سرفصل‌های دروس در اعتلای علوم انسانی

- الگوهای مناسب در برنامه‌ریزی و تدوین سرفصل‌ها (الگوهای آموزش محور، پژوهش محور، استاد محور، متن محور و ...)
- الگوهای گزینش منابع برای سرفصل‌های دروس
- شیوه‌های طراحی و ارزش‌یابی سرفصل‌های مصوب

۳- وضعیت برنامه‌ریزی و تدوین سرفصل‌های علوم انسانی در ایران

- الگوهای برنامه‌ریزی و تدوین سرفصل‌ها در ایران
- مطالعه تطبیقی وضعیت برنامه‌ریزی و تدوین سرفصل‌های دروس علوم انسانی در ایران و دانشگاه‌های جهان

۴- آسیب‌شناسی برنامه‌ریزی و تدوین سرفصل‌های دروس علوم انسانی در ایران

- آسیب‌شناسی اجرای برنامه‌ها و سرفصل‌ها
- آسیب‌شناسی شیوه‌های تعامل استادان با برنامه‌ها و سرفصل‌های مصوب
- آسیب‌شناسی ناتش‌های پیش‌نیاز در تدوین سرفصل‌ها و برنامه‌ها
- آسیب‌شناسی سرفصل‌ها و برنامه‌ها با توجه به نیازهای کشور
- آسیب‌شناسی جذب دانشجو در رشته علوم انسانی
- آسیب‌شناسی جذب استاد در علوم انسانی
- آسیب‌شناسی روزآمدی آموزه‌های علوم انسانی
- آسیب‌شناسی نگرش عمومی و رسمی کشور نسبت به کارآمدی علوم انسانی
- آسیب‌شناسی ساختار تصمیم‌گیری نهادها رسمی و آموزشی در حوزه علوم انسانی

۵- راهبردها و راهکارهای برنامه‌ریزی و تدوین سرفصل‌های دروس علوم انسانی در ایران

- معانی و مفهوم سرفصل‌های بومی دروس علوم انسانی: اصول و راهبردها
- راهبردها و راهکارهای بازنگری نظام برنامه‌ریزی درسی و اصلاح سرفصل‌ها و تدوین متون با استفاده از روش‌های نوین و مبتنی بر ارزش‌های اسلامی
- راهبردها و راهکارهای تدوین نظام جامع نظارت و ارزیابی مستمر بر برنامه‌های درسی و سرفصل‌ها
- راهبردها و راهکارهای ایجاد هماهنگی و تناسب بین آموزش و پژوهش در علوم انسانی
- راهبردها و راهکارهای افزایش کاربردی و اهداف مهارتی در سرفصل‌های دروس علوم انسانی
- راهبردها و راهکارهای افزایش انعطاف در برنامه‌ها و سرفصل‌های درسی به منظور پاسخ‌گویی به نیازها و تحولات جامعه در حوزه علوم انسانی
- راهبردها و راهکارهای هماهنگی و همسویی ارزش‌های دینی و یافته‌های جدید علوم انسانی در طراحی و تدوین برنامه‌ها و سرفصل‌های درسی
- راهبردها و راهکارهای تقویت روحیه پژوهش و آموزش منتقدانه در تدوین برنامه‌ها و سرفصل‌ها

سه‌شنبه ۳ مرداد

پژوهشکده علوم سیاسی

گزارشی از همایش نیم روزه فلسفه سیاسی انتظار

همایش نیم‌روزه‌ای به مناسبت نیمه شعبان میلاد منجی عالم بشریت مهدی موعود، با موضوع «فلسفه سیاسی انتظار» روز سه‌شنبه ۳ مرداد با سخنرانی حجت‌الاسلام والمسلمین جناب دکتر سهرابی و دکتر بهروز لک در محل پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی برگزار شد.

دکتر سهرابی به عنوان اولین سخنران فلسفه سیاسی انتظار، بر این نکته تأکید کرد که ابتدا در زمینه فلسفه انتظار باید مسئله‌یابی کنیم و هنگامی که مسئله‌یافته شد به دنبال حل مسئله باشیم. او گفت: در عصر غیبت مسئله اساسی چیست؟

ایشان در پاسخ به این سوال فرمودند آنچه مسئله اساسی در عصر غیبت برای تدوین نظام فرهنگ انتظار است، می‌تواند به بلوغ اجتماعی و ظرفیت‌ها و قابلیت‌های اجتماعی اشاره کرد و اظهار داشت که مشکل ظهور از ناحیه فاعل نیست بلکه قابل باید قابلیت‌های لازم را به دست آورد.

ایشان فرمودند که خداوند در طول تاریخ انبیا را برای هدایت انسان‌ها فرستاد، اما به دلیل نبود قابلیت‌های لازم همه به شهادت رسیدند. اما آخرین ذخیره برای هدایت بشر باقی مانده و تا این قابلیت و بلوغ اجتماعی شکل نگیرد شرایط تحقق ظهور فراهم نمی‌شود.

سهرابی در ادامه سخنانش به شاخصه‌های بلوغ اجتماعی پرداخت و سه شاخصه را برای بلوغ اجتماعی در نظر گرفت که شامل رغبت اجتماعی به دولت کریمه، شکایت اجتماعی، استماتت اجتماعی، که اگر این سه شاخصه در لایه‌های اجتماعی جوامع بشری به‌ویژه جامعه شیعی شکل بگیرد بلوغ اجتماعی شکل گرفته است.

ایشان در مورد رغبت اجتماعی این‌گونه اظهار داشتند: میل به دولت کریمه از پایه‌ای‌ترین مراحل بلوغ اجتماعی است. رغبت و شوق اجتماعی اساس کار تحول اجتماعی و شکل‌گیری بلوغ اجتماعی است و باید مبدا میل اجتماع برای تحول در آن شناخته شود و باید دانست که این مهم از پایه‌های فلسفه تبلیغات است.

حال باید مطرح کرد که میل اجتماعی را به کدام سمت باید هدایت کرد، سمت و سوی این میل باید به جهت دولت کریمه باشد، که این دولت آدمی را از ذلت‌ها رهایی می‌بخشد و تمام استعدادهای او را فعالیت درمی‌آورد. و آن زمان است که مسلمانان به عزت می‌رسند، در حقیقت عزتمندی شاخصه دولت کریمه است.

پس دولت کریمه دارای اهداف اساسی است: دعوت‌گری به طاعت و عبودیت خدا که طاعت و عبودیت خدا جهت مصرف استعدادهای انسان می‌دهد و هدفی بالاتر از رفاه و آزادی برای انسان‌ها را نمایش می‌دهد که آن هدایت و رشد همه‌جانبه است.

ایشان اذعان داشتند که ما در پلایه‌های گوناگون دسته و پنجه نرم می‌کنیم به خاطر همین شکایت می‌کنیم، اگر معرفت فاخر شکل نگیرد دوران غیبت عادی می‌شود حتی در آن شکاف نمی‌شود، پس باید معرفت فاخر شکل بگیرد همان‌گونه که در این زمینه در دعای افتتاح نیز می‌خوانیم، لذا یکی راهبردهای اساسی انتظار معرفت است.

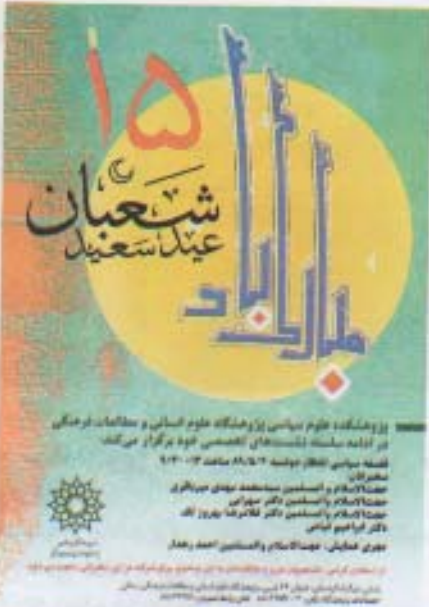
ایشان در عرایض پایانی خدشی از امام حسن (ع) نقل کردند که قسم به خدا برای شما غیبتی شکل خواهد گرفت که در آن عصر غیبت هیچ‌یک از هلاکت‌رهبانی نخواهید یافت مگر دعا در توفیق و در فرج امامت او پس برای تعجیل ظهور امام زمان دعا کنید.

پس برای تعجیل ظهور امام زمان دعا کنید.

انتظار الفرج من اعظم الفرج «انتظار فرج بزرگترین فرج است برای

آینده»

دکتر بهروز لک، دومین سخنران این همایش نیم‌روزه بود. وی در آغاز سخنان

خود از تقسیم بندی فلسفه سیاسی سخن به میان می‌آورد و فلسفه سیاسی را به دو گروه تقسیم بندی می‌کند: فلسفه سیاسی تکاملی و انحطاطی، فلسفه سیاسی جبرگرا و اراده‌گرا و در این زمینه مثال‌هایی را ارائه کردند که فلسفه سیاسی هگل یک نوع فلسفه سیاسی تکامل‌گرایانه است و در مقابل این نوع، فلسفه‌های سیاسی وجود دارند که انحطاط‌گرایانه هستند. ایشان در زمینه فلسفه سیاسی انتظار اذعان داشتند که ما در زمینه انتظار غفلت داشتیم، چه بسا شیوه طرح انتظار از اهمیت خاصی برخوردار است.

دکتر لک شروط طرح انتظار را این‌گونه بیان کردند که بشر باید فلسفه سیاسی اراده‌گرایی را در مفهوم خود بی‌درد، چون اگر بشر نی‌درد که در سرنوشت خود دخیل هستند این مسئله کارگشا نخواهد بود و آن زمان است که فقط به عنوان نگاه کرده است و مفهوم را تئریف کرده است، و شروط دیگر را این‌گونه اعلام می‌کند فلسفه سیاسی که نتواند از زیر فشار بیرون بیاید نمی‌تواند آموزه انتظار را برآورده سازد.

ایشان یکی از مبانی طرح مسئله انتظار را اینگونه معرفی می‌کند که انسان‌ها نمی‌توانند بدون امام زمان زندگی کنند؛ در این زمینه نیز به یک جامعه آرمانی داریم، جامعه آرمانی چه شهری است آیا این شهر را ما می‌توانیم بسازیم؟

سطح عقل ما در شناخت این جامعه مطلوب کجاست؟ و ما چگونه با عقل خود می‌توانیم تشریح کنیم؟

که در این رابطه چند مبنا یا منظومه فکری ایجاد می‌شود. یکی از پرسش‌های زیرساختی در این زمینه این است که آیا ما می‌توانیم جامعه مطلوب را تشخیص دهیم؟

یکی از پیش‌فرض‌های ما هم، چنین است که یک رهبر آسمانی باید این جامعه را بسازد اگر این رهبر آسمانی نیابد جامعه ساخته نمی‌شود. یا همانند فلسفه سیاسی قوکویاما که اشاره دارد به اینکه بشر می‌تواند جامعه را بسازد، بحث کلیدی که اینجا مطرح می‌شود همان جامعه شناختی است. ما چرا در جامعه زندگی می‌کنیم؟ فقط به خاطر برآورده شدن نیازهای مادی، حال اگر تمامی نیازهای مادی ما برآورده شود چه می‌شود؟ غایت ما چیست؟

پاسخ به این سوال را این‌گونه مطرح می‌کند که غایت ما همان سعادت و تکامل و عدالت و... پس ما نیاز به یک راهنما داریم تا به غایت برسیم. ایشان در پایان عرایض خود به این مسئله اشاره داشتند که یکی از مسائل مهم ما این است که انتظار ناقص نداشته باشیم، و به حدیثی از امام سجاد (ع) اشاره می‌کند که انتظار الفرج من اعظم الفرج «انتظار فرج بزرگترین فرج است برای آینده». انتظار فرج زیبایی‌ها را به تصویر می‌کشد.

آنچه مهم است این است که فلسفه سیاسی را کلامی مطرح نکنیم بلکه فیلسوفانه مطرح کنیم و در این زمینه باید دولت زمینه ساز داشته باشیم. ایشان به سخنی از حجت الاسلام آقای بهجت در این رابطه عرض داشتند اشاره می‌کند: که ما باید طوری زندگی کنیم که همیشه احساس نیاز به حجت کنیم.

تهیه و تنظیم از: فاطمه آقاجانی

پژوهشگاه علوم انسانی، مرداد ۱۳۸۹

درآمدی بر ارزشیابی علم
در فرهنگ اسلامی
تألیف علیرضا میرزا محمد
قیمت: ۳۰۰۰۰ ریال
صفحه ۱۹۸

گزارش طرح درحال اجرای گروه بررسی مسائل زنان

پیشگفتار

بررسی نیازسنجی فرهنگی - اجتماعی تهران حاصل تلاش گروه بررسی مسائل زنان در سنجش و مقایسه نیازهای زنان و مردان در کلان شهر تهران است. در این روند علاوه بر اثبات پیچیدگی، تدوین و ربط عوامل اجتماعی در تعیین الویتهای نیاز و راههای ارضاء نیاز، تأثیر تفاوت جنسیتی در نیازهای فردی، گروهی و اجتماعی نیز مورد ارزیابی و مطالعه قرار گرفته است. برخی اهداف مورد نظر پژوهش عبارتاند از:

- شناسایی ارتباط عوامل مختلف اجتماعی از جمله جنسیت در انتخاب نیاز و راههای ارضاء نیاز
- شناسایی الویتهای خواسته‌ها، نحوه پیدایش نیازها و تفاوت خاستگاه نیازها بر اساس جنسیت
- دستیابی به مطالبات گروه مورد مطالعه از جامعه و حکومت برای رفع نیازهای شخصی
- مقایسه نیازهای اعلام شده و ارتباط آن با متغیرهایی چون سن، تحصیل، جنس و میزان تأثیر متغیرهای ثابت در الویت نیازها
- این تحقیق، نیازها و خواسته‌های افراد و ویژگی‌های طبقات مختلف اجتماعی را بر اساس سه گروه نیازهای فردی، صنفی - خانوادگی، اجتماعی طبقه‌بندی کرده و از این طبقه‌بندی‌ها مقولاتی استخراج شده است که به نوعی در بهرستی فرد و جامعه اثر گذار است.
- تحقیقات با انتخاب موضوعات خاص و بررسی نیاز به شکل تجربیدی و با توجه کمتر به عوامل بیرونی انجام گرفته است، در حالیکه اگر انتخاب نیاز و راه‌های رفع آن به یک جریان و روند پایدار و پویا تبدیل شود، تأثیر عوامل مختلف در آن قابل مشاهده است؛ لذا با طبقه‌بندی و ارزش گذاری این عوامل، برنامه‌های بلندمدت مطلوب و متناسب با مقتضات اجتماعی را می‌توان طراحی نمود.

- مسئله دومی در تحقیقات نیازسنجی روش مند نبودن مفهوم نیاز می‌باشد. امروز بیشتر از مفاهیمی چون آرزو، خواست، طلب، خلاء، حق - به جای مفهوم نیاز استفاده شده است که تفاوت این تعاریف، موجب برناشت‌های چندگانه از یافته‌های تحقیق شده و وضوح فاصله میان وضع موجود و مطلوب را کاهش می‌دهد.

- تحقیقات نیازسنجی به سفارش مراکز و سازمانهای خاص اجرایی بیشتر برای بهینه وضعیت نیازهای همان سازمان و توسعه و پیشرفت آن بوده و نتایج آن هم معمولاً در جهت رفع نیازها بنابه اهداف آن سازمان است. عدم توجه به عوامل مختلف در این نوع تحقیقات، بررسی نیازها را بدون سنجش عوامل بیرونی با نوعی تحلیلی ناقص مواجه نموده است. از جمله طرحهای انجام شده با این رویکرد عناوینی چون: نیازسنجی آموزش در مهارت‌های حرفه‌ای، نیازسنجی آموزشی در هنرهای، مطالعه کیفی در نیازسنجی مدیران بیمارستان، نیازسنجی برای ارتقاء فعالیت‌های قرآنی در خارج از کشور، مطالعات نیازسنجی به منظور ایجاد شهرکها و بازارچه‌های صنایع دولتی و ... می‌باشد که کمتر به موضوعات و نیازهای عام و کلی اعم از خواسته‌های مادی، معنوی، ذهنی برای فرد و خواسته‌های سیاسی، فرهنگی و اقتصادی او در رابطه با جامعه می‌پردازد.

- تحقیق حاضر تنها برای بررسی و رفع خلاء و کمبود انجام نگرفته، بلکه دستیابی به نظرات و خواسته‌های افراد با توجه به تفاوتها، تشابهات و ویژگی‌های اقشار مختلف مورد نظر بوده است. طرح نیازسنجی فرهنگی - اجتماعی زنان شهر تهران علاوه بر آنکه سطح وسیعی از طبقات اجتماعی را پوشش می‌دهد، به لحاظ عمق نیز، ارتباط عوامل و متغیرهای مختلف را با انتخاب نیاز بررسی می‌نماید. نتایج کلی حاصل از طرح نیازسنجی اجتماعی در کلان شهر تهران که از داده‌ها بدست آمده، حاکی از تفاوت معنادار در خاستگاه تولید نیاز در زن و مرد، و وجود رابطه معنادار نیاز و راههای رفع آن با ویژگیها و خصوصیات اجتماعی می‌باشد.

اعضای هیات علمی جدید تا ۳۰ ام شهریور ماه

ردیف	نام	نام خانوادگی	نوع استخدام	سمت	رتبه علمی	تاریخ استخدام
۱	آرینا	افرش	پیمانی	عضو هیات علمی	استادیار	۸۹/۶/۱
۲	سیدمحمد	حسینی بهشتیان	پیمانی	عضو هیات علمی	استادیار	۸۹/۶/۱
۳	غلامحسین	خجندی	پیمانی	عضو هیات علمی	استادیار	۸۹/۱/۱
۴	فرهاد	زیویار	رسمی آزمایشی	عضو هیات علمی و معاون اداری و مالی	مربی	۸۹/۵/۱۰
۵	سیده مریم	عاملی رضایی	پیمانی	عضو هیات علمی	استادیار	۸۹/۶/۱
۶	علی اکبر	عبدل آبادی	پیمانی	عضو هیات علمی	استادیار	۸۹/۶/۱
۷	اعظم	فاسمی	پیمانی	عضو هیات علمی	استادیار	۸۹/۶/۱
۸	فرزانه	گشتاسب	پیمانی	عضو هیات علمی	استادیار	۸۹/۶/۱
۹	سید جواد	میری عتیق	پیمانی	عضو هیات علمی	استادیار	۸۹/۶/۱
۱۰	علی	نوری مطلق	پیمانی	عضو هیات علمی	استادیار	۸۹/۶/۱
۱۱	هادی	وکیلی	پیمانی	عضو هیات علمی	استادیار	۸۹/۶/۱

دکتر حمیدرضا آیت‌اللهی رئیس پژوهشگاه علوم انسانی :

ناکارآمدی اولین مشکل علوم انسانی است

روزآمد نیستیم

مشکل دیگر علوم انسانی از حیث محتوا این است که متناسب با فرهنگ و اندیشه ایرانی - اسلامی نیست. به واسطه ذخایر و فعالیت‌های فکری داخلی به‌خصوص در دو دهه اخیر این انتظار وجود داشت که تفکرات ناب انقلابی، دینی و میهنی ما مجال بروز یابند که متناسفانه چنین نشد. طی این سال‌ها فرهنگ ایرانی - اسلامی تحت تأثیر تفکر سکولار در لابه‌های مخفی اندیشه‌های علوم انسانی و نیز برخوردهای روبرویی و شعاری بوده است. سومین ایراد به رشته‌های تحصیلی علوم انسانی وارد است؛ اینکه رشته‌های علوم انسانی روزآمد نیستند. معنای فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی کشور در رشته‌های علوم انسانی سرفصل‌ها و منابع رشته‌های علوم انسانی است که اغلب آن‌ها بیش از ۲۰ سال است که تغییر نکرده‌اند مطابق آمار، رشته مدیریت مشاوره ۲۹ سال است که مورد بازنگری قرار نگرفته است، حسابداری ۲۸ سال، تاریخ ۲۶ سال، زبان و ادبیات فارسی ۲۳ سال، فلسفه ۲۳ سال، امور تربیتی و مشاوره ۲۲ سال، علوم اجتماعی در تمام زیرشاخه‌هایش ۲۱ سال، زبان و ادبیات انگلیسی ۲۱ سال، روزنامه‌نگاری ۲۱ سال، روابط عمومی، معارف اسلامی، علوم تربیتی و حقوق نزدیک به ۱۵ سال، مطالعات خانواده و علوم اقتصادی ۱۴ سال و علوم سیاسی ۱۴ سال است که تغییر نکرده‌اند. مسائلی از این دست نشان می‌دهد که ما تقریباً هیچ‌گونه تحول و کار مداومی در رشته‌های علوم انسانی نداشته‌ایم. در حالی که در دنیا هر پنج سال یک تحول عظیم در حوزه علوم انسانی رخ می‌دهد. ما از این مسائل دور هستیم. این در حالی است که تلاش ده سال اخیر اندیشمندان ایران اسلامی برای ادبیات و پیشینه ارزشمند فرهنگ و انقلاب توانسته جایی در منابع و سرفصل‌های علوم انسانی پیدا کند. در چنین شرایطی ایستایی وقتی که منابع علوم انسانی مورد بازنگری قرار نمی‌گیرند، اندیشه‌های نو و تازه نیز مجال طرح و بسط نمی‌یابند.

آسیب‌شناسی

جدای از محتوای علوم انسانی که بدان اشاره شد، از ظرفیت فعلی تفکر و اندیشه در حوزه علوم انسانی نیز به‌طور مناسب بهره گرفته نمی‌شود. در واقع در به‌کارگیری علوم انسانی و تشریح مساعی با اندیشمندان این امر برخی نقایص از حیث نحوه عمل وجود دارد:

- اولین نقد این است که اندیشه‌ها تولیدمحور هستند نه محصول‌محور و توزیع‌محور. یعنی اندیشه‌ای تولید می‌شود و مورد حمایت نیز قرار می‌گیرد. اما اینکه این اندیشه چگونه باید مورد استفاده قرار گیرد، مورد توجه قرار نمی‌گیرد. مجله را تولید می‌کنیم، اما اینکه این مجله چقدر می‌تواند اشاعه پیدا کند مورد توجه قرار نمی‌گیرد.
- ضعف اساسی در انتشار اندیشه‌ها
- عدم تعامل با اندیشه جوانی داریم که می‌تواند وضعیت بسیار خوبی برای کشور به وجود بیاورد. ما می‌توانیم به‌جای اینکه جنبه تدافعی داشته باشیم، جنبه تهاجمی داشته باشیم.
- خلط نقد میانی علوم انسانی غربی با متکوب کردن اندیشه غربی

دیدار پرشور استادان دانشگاه در ۲۵ رمضان برابر با ۱۴ شهریور ماه امسال نویدبخش یک تحرک و فضای پرنشاط علمی بود. در این دیدار که در فضای معنوی ماه رمضان انجام شد، چند تن از استادان دیدگاه‌های خود را درباره مسائل و مشکلات علمی جامعه ابراز کردند. یکی از سرفصل‌های مهم این مسائل، موانعی بود که در سر راه تحول در علوم انسانی قرار دارد. دکتر حمیدرضا آیت‌اللهی عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبائی و رئیس پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی از جمله این استادان بود که نظر خود را درباره موانع تحول ابراز کرد. او ریشه مشکلات کشور را در علوم انسانی دانست و در نگاهی آسیب شناسانه بومی نبودن، ناکارآمدی و روزآمد نبودن را از مشکلات علوم انسانی برشمرد. او هم چنین حاکمیت رشته‌های مهندسی در سطح برنامه‌ریزی برای علوم انسانی را یکی دیگر از این آسیب‌ها دانست. از آن جا که طرح این مباحث می‌تواند زمینه تعاملی و تعامل افکار و پخته شدن مسائل را فراهم آورد، صحبت‌های دکتر آیت‌اللهی را در این دیدار به نقل از سایت khamenei.ir می‌خوانید. در روزهای آینده نیز بخش دیگری از صحبت‌های استادان را می‌خواهیم گرفت. گروه اندیشه تحول علوم در برهه‌های مختلف تاریخ نشان می‌دهد این تحول وابسته به پرسش از موانع و دشواری‌های فهم بوده است. ما هم برای برداشتن موانع راه باید به خود و آنچه بر سر فهم و عقل‌مان آمده است بازگردیم و بناتیم که برای هموار شدن راه علم و ورود به مرحله تحقیق در علوم انسانی فهم باید آزاد شود. مسئله علوم انسانی در شرایط فعلی کشور بسیار ضروری و حیاتی به ذهن می‌رسد، از آن رو که شصت درصد دانشجویان کشور در رشته‌های علوم انسانی تحصیل می‌کنند، بیش از نیمی از مجلات علمی، پژوهشی کشور در حوزه علوم انسانی است و همچنین بیشترین بیکاری در فارغ‌التحصیلان این رشته‌ها است. این تذکرات نشان می‌دهد که مشکلات کشور بیشتر ریشه در علوم انسانی دارند و به همین دلیل برای رشد و بالندگی کشور باید به آن توجه ویژه کنیم. در یک نگاه ویژه و مدقانه به سطوح بالای مدیریت در کشور متوجه می‌شویم تمام فعالیت‌ها حتی در وزارتخانه‌های مانند بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در مدیریت کلان مرتبط با علوم انسانی می‌شود، چرا که مدیریت و برنامه‌ریزی جزو شاخه‌های علوم انسانی است. در بررسی ابعاد و دامنه تأثیر علوم انسانی حتماً باید به این نکته توجه داشت که فرهنگ انقلابی کشور ۱۰۰ به عنوان یک جریان عمیق تاریخی حضور و الایی در جامعه جهانی دارد که باید آن را ارج نهاد همین امر ایجاب می‌کند که ما در زمینه علوم انسانی به عنوان بستر تحولات فرهنگی کارهای سترگی انجام دهیم و با یک آسیب‌شناسی دقیق تحولات مطلوب در علوم انسانی را محقق کنیم. اولین مشکل علوم انسانی در کشور ما ناکارآمدی آن است. علی‌رغم این که بیشترین نیازهای کشور مرتبط با علوم انسانی است و از طرقی بیشترین فارغ‌التحصیلان هم در علوم انسانی هستند، برقراری نسبت بین نیاز و امکانات، یک مدیریت توانا می‌طلبد. چنین به نظر می‌رسد که هزینه‌های بسیاری که در حال حاضر برای علوم انسانی صرف می‌شود اثربخشی متناسب ندارد.

معرفی کتاب

کتاب خدا و دین در جهان پسامدرن نوشته دیوید ری گریفین، توسط دکتر حمیدرضا آیت الهی ترجمه و به همت انتشارات پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی به زیور طبع دوم آراسته شده است. نویسنده کتاب که از مهم‌ترین اندیش‌مندان پویشی مسلک در دوران حاضر است نوعی نگرش الهیاتی را ارائه می‌دهد و می‌کوشد تا آن را برای جهان پسامدرن سازگار نشان دهد. الهیات پویشی مدعی است که توصیفی عقلانی‌تر از رهیافت‌های مدرن و علم‌گرا از واقعیت ارائه داده و از این رهگذر به چالش یا جهان‌بینی مدرن پرداخته است. الهیات پسامدرن متضمن یک خداگرایی طبیعت‌گرایانه، طبیعت‌گرایی ایشان الهادی نیست، ولی خدا را فوق طبیعی نمی‌دانند نحوه برخورد ایشان با طبیعت نیز متفاوت است. تصور مکانیکی از طبیعت همراه با حس‌گرایی، ریشه جهان‌بینی مدرن بود. خنایابوری طبیعت‌گرایی پویشی با آموزه جدیدش در باب طبیعت و شواهد علمی و نظرات علمی جدید، مسأله‌ی برای فهم جدید از ارتباط بین علم و الهیات تدارک می‌بیند. در این الهیات سعی می‌شود تا بین نظریهٔ تکامل و نظریهٔ خلقت، آشتی داده شود. الهیات پسامدرن از طریق تأکید بر طبیعت به عنوان سلسله مراتب تجربهٔ خلاق، و اولویت دادن به ادراک غیرحسی، به بررسی امکان حیات پس از مرگ در جهان بینی طبیعت‌گرایی پویشی می‌پردازد. طبیعت‌گرایی

بی‌توجهی به ارزش اشخاص اندیشمند در ارزیابی‌های مختلف اقتصادی، اجتماعی و سیاسی. برای ما کتاب، دانشگاه و وسائل ارزش دارد اما خود اندیشمندان کمتر مورد توجه قرار می‌گیرند.

غلبه نگرش حذقی و سلبی به جای راه‌حل‌های ایجابی. برخی بهترین کار را این می‌دانند که صورت مسئله را پاک کنند رشته مطالعات زنان را به‌خاطر اینکه یک سری فمینیست از آن استفاده کردند حذف می‌کنند، رشته فلسفه دین را به خاطر اینکه یک سری افراد ناباب در آن بوده‌اند حذف می‌کنند. برخی چنین تصور کردند که با حذف رشته فلسفه غرب مشکلی از کشور حل می‌شود.

اقتصاد معکوس علوم انسانی و عدم توجه به اقتصاد.

مسلط شدن افراد سطحی در سطوح تصمیم‌گیری

حاکمیت رشته‌های مهندسی در کشور از اول انقلاب که جزئی‌نگر و بخشی‌نگر هستند و برای علوم انسانی تصمیم‌گیری می‌کنند، در حالی که نوع کار علوم انسانی با مهندسی متفاوت است.

سطوح مدیریتی و برنامه‌ریزی برای علوم انسانی بسیار کند عمل می‌کنند، به گونه‌ای که هیچ امید روشنی برای آینده نیست.

پیشنهاد

فراهم کردن زیرساخت‌های مناسب

برنامه‌ریزی برای توزیع فراگیر اندیشه‌ها

ایجاد معاونت علوم انسانی در وزارت علوم تا بتواند جایگاه علوم انسانی را در این وزارتخانه به اندازه کافی در سطح مدیریتی و برنامه‌ریزی افزایش دهد.

ایجاد هم‌افزایی تقویت علوم انسانی با ایجاد شبکه‌های ارتباطی

بررسی اساسی اقتصاد آموزش و تحقیقات در علوم انسانی و تغییر آن از تولیدمحور به محصول‌محور

ارتباط آرزنده بین صنعت و دانشگاه در رشته‌های مهندسی، باید در علوم انسانی نیز مطابق با نیازهای جامعه و دانشگاه شبیه‌سازی شود.

که در اندیشه‌ی مدرن مستلزم نفی حیات پس از مرگ بود این بار در جهت اثبات حیات پس از مرگ به کار می‌رود.

مترجم کتاب در بخش مقدمه مترجم توضیح می‌دهد که غرض از ترجمه کتاب صرفاً آشنا ساختن جامعه‌ی ایرانی با یکی از انواع مدل‌های الهیاتی در دوران حاضر است تا شناخت بهتری از شرایط حاکم بر زمان حاضر حاصل شود. به نظر مترجم، گریفین سعی در تبلیغ مسلک مسیحی - پویشی خود دارد. لذا مترجم سعی می‌کند تا این موارد را نشان دهد و بر اساس نگرش فلسفی - اسلامی خود به نقد و بررسی دیدگاه‌های الهیات پویشی بپردازد. این نقد و بررسی در یادداشت‌های صفحات کتاب، هر جا که لازم بوده انجام شده است. به نظر می‌رسد از نظر اسلامی غالب نقدها متوجه این است که مترجم سعی دارد نشان دهد که الهیات پویشی در بستر دین مسیحی روی داده و پاسخی به علم‌گرایان منتقد مسیحیت است. اما دین اسلام میرا از این نقدها است و لذا راهکارهای الهیات پویشی که منظری تکثرگرا نیز دارد، کارکرد و محل بحثی در جهان اسلامی ندارد و خدای الهیات پویشی متفاوت از خدای ادیان و قابل استفاده جهت اثبات خدای ادیان مخصوصاً اسلام نیست. از منظر فلسفی نیز مترجم در نقدهای خود سعی دارد تا نشان دهد که تصور نویسنده از خدا تصویری شبیه به تصور متکلمان عالم اسلام است که خداوند را قاعلی بالقصد می‌دانند و وی را زائد بر ذات می‌دانند اما با رویکرد حکمت متعالیه که قائل به فاعل بالتجلی بودن خدا است و مترجم از این مکتب دفاع می‌کند، اصلاً مسائل و مشکلات مطرح در کتاب به وجود نمی‌آید تا الهیات پویشی نخواهد پاسخی به آن‌ها ارائه دهد.

تهیه و تنظیم از: رضا دهقانی

نامه علم و دین
(نشریه علمی و تخصصی)
سرمدییز: قدرت الله قربانی
سال ۱۳ و ۱۴، پاییز و زمستان ۱۳۸۸
صفحه ۱۵۰

جمعه ۵ شهریور

خبر

برنامه‌های آتی برگزاری همایش بین‌المللی غدیر و تأسیس شعبه پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی در اصفهان

۱۳۹۰ در اصفهان، خاتمه می‌یابد و مرحله دوم مدت تفاهم‌نامه، تا پایان کار طرح‌های بنیادی ادامه خواهد داشت.

شایان ذکر است که موارد مربوط به دبیرخانه دائمی غدیر، توسط شورای عالی سیاست‌گذاری تعریف خواهد شد.

حمید رضا آیت‌اللهی، رئیس پژوهشکده علوم انسانی و مطالعات فرهنگی نیز در این جلسه با بیان این‌که واقعه غدیر در میان جهان شیعه پنهان مانده است، اظهار داشت: جوامع مسلمان امام علی (ع) را می‌شناسند، اما شناخت کاملی از صفات ایشان ندارند. وی با اشاره به تأکید پیامبر اسلام (ص) بر اشاعه فرهنگ غدیر افزود: ما نیز امروز وظیفه داریم همانند یاران پیامبر فرهنگ و واقعه غدیر را در دنیا گسترش دهیم. وی با بیان این‌که واقعه غدیر باید به صورت علمی و فکری طرح شود، گفت: ما ترسی برای طرح علمی و مبتنی بر تفکر واقعه غدیر نداریم و این همایش می‌تواند نقش مهمی را در طرح علمی غدیر خیم داشته باشد. رئیس پژوهشکده علوم انسانی و مطالعات فرهنگی با بیان این‌که این همایش در یک روز خلاصه نمی‌شود، تصریح کرد: فعالان همایش بین‌المللی غدیر ماه‌های قبل از همایش و بعد از همایش به اشاعه فرهنگ غدیر خواهند پرداخت. وی با بیان این‌که کلیه صاحبان اندیشه در حوزه غدیر این همایش را باری خواهند کرد، ادامه داد: از صاحبان تفکر اهل سنت نیز برای طرح مباحث علمی استفاده خواهد شد. وی همچنین با اشاره به تأسیس شعبه پژوهشکده علوم انسانی و مطالعات فرهنگی در اصفهان اظهار داشت: مرتب از کمبود بودجه‌های علمی و پژوهشی کشور گلایه شده است، در حالی که پژوهش یکی از مسائل شاخص در رشد و توسعه کشور است. آیت‌اللهی با بیان این‌که بودجه فعلی پژوهش کشور کمتر از ۱ درصد است، افزود: باید تا پایان برنامه پنج‌گانه توسعه و برای پیشرفت و توسعه هرچه بیشتر کشور این مقدار به بیش از ۳ درصد برسد. وی با بیان این‌که همه جامعه به علوم انسانی وابسته‌اند، گفت: همه مسایل اقتصادی و برنامه‌ریزی‌های مدیریتی درگیر علوم انسانی هستند که باید مورد توجه بیشتر قرار بگیرد. وی ادامه داد: تأسیس شعبه پژوهشکده علوم انسانی و مطالعات فرهنگی موجب رشد و پیشرفت هرچه بیشتر مدیران‌های استان بوده و تأثیر هرچه بیشتر آن با جمع‌آوری اندیشمندان در این حوزه دیده خواهد شد.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، با هدف برگزاری همایش بین‌المللی غدیر و به منظور ارتقاء سطح دانش علمی در حوزه معرفت‌شناسی سیره و شخصیت امیر مؤمنان علی علیه‌السلام، پنجم شهریور ماه ۱۳۸۹، دو تفاهم‌نامه همکاری را میان استانداری اصفهان، به نمایندگی دکتر علیرضا ذاکر اصفهانی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی به نمایندگی دکتر حمیدرضا آیت‌اللهی و مؤسسه تحقیقات و نشر معارف اهل‌البیت به نمایندگی آقای سید حسین رضازاده منعقد شد و به امضا رسانید.

برگزاری همایش بین‌المللی غدیر، انجام طرح‌های بنیادی در رابطه با موضوع غدیر و ایجاد دبیرخانه دائمی غدیر از مفاد این تفاهم‌نامه به شمار آمده است.

از اهداف اصلی این تفاهم‌نامه، انتقال صحیح مفاهیم مطروحه در غدیر خم و تلاش جهت شفاف نمودن مفاهیمی که در تاریخ مغفول واقع شده‌اند با تأکید بر دستاوردها و قابلیت‌های تشیع در جهان امروزی به دلیل جایگاه عقلانی تفکرش از طریق برگزاری همایش بین‌المللی و انجام طرح‌های اساسی و بنیادی و پیگیری و استمرار این روند در درازمدت عنوان شده است و اهداف فرعی و جانبی آن، تشکیل باتک جامع پدیدآورندگان داخلی و خارجی آثار مرتبط با غدیر خم، راه‌اندازی کتابخانه تمام متن دیجیتال غدیر خم، تدوین اندیشه‌نامه امیرالمؤمنین (ع)، همکاری در ترجمه مختصر غدیر به زبان‌های غیر فارسی و تأسیس و به‌روزرسانی مستمر سایت ویژه غدیر خم هم از اهداف فرعی آن به شمار آمده است.

سه نهاد فوق‌تعهدانی را در قبال یکدیگر عهده‌دار شدند. پیگیری و انجام مجدان امور به منظور پیشگیری از رکود و خلل در روند برگزاری همایش، انجام کلیه امور علمی و پژوهشی همایش و مساعدت و همکاری در امور همایش حسب درخواست استانداری، از سری تعهداتی بود که پژوهشگاه در همکاری با مؤسسه عهده‌دار آن شده است.

انجام اقدام‌های موارد اجرایی، پشتیبانی و حمایت مالی از اقدام‌های اصلی و جانبی همایش هم از جمله تعهدات استانداری و مؤسسه بود. در پی این موارد، حقوق و امتیازات آثار همایش، مسائل مالی و هزینه‌ها، و روش‌های اجرایی، مطلق نظر قرار گرفت و مدت تفاهم‌نامه در دو مرحله پیش‌بینی شد:

مرحله اول: انجام همایش بین‌المللی غدیر که پس از برگزاری آن در سال

باورها، آیین‌ها و شعائر فزاق‌ها

تالیف محمد ج. مصطفی‌نا

ترجمه لیلا روبن‌شه

۳۱۰ صفحه

قیمت: ۵۰۰۰۰ ریال

دوشنبه ۲۲ شهریور ۱۳۸۳

گزارشی از درس‌گفتارهایی در فلسفه دین تجربه دینی (۱)

نشست هشتم

گروه فلسفه دین پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی با همکاری انجمن فلسفه دین از سال گذشته مجموعه درس‌گفتارهایی در فلسفه دین را با موضوعات مختلف برگزار کرده که در آخرین نشست خود به بررسی موضوع تجربه دینی پرداخته است. در این نشست دکتر بیژن عبدالکریمی درباره پرسش از چیستی و امکان یا عدم امکان تجربه دینی در دوران جدید سخنرانی کرد. دکتر سلیمان حشمت به بررسی وحدت صراط، کثرت طریق زرداخت و در نهایت دکتر قاسم پورحسن درباره ویلیام جیمز و تجربه دینی نزد وی صحبت کرد. در آغاز نشست دکتر بیژن عبدالکریمی با اشاره به این نکته که موضوع صحبت من با دو پرسش بنیادین در حوزه فلسفه دین رو به روست گفت: دین چیست و سرشت و شاخصه‌های اساسی «تجربه/ خودآگاهی/ زیست» دینی کدام است؟ آیا علی‌الاصول برخورداری از «دین» یا «تجربه/ خودآگاهی/ زیست» دینی در دوره جدید و با توجه به بسط کامل سوپزکتیویسم متافیزیکی برای بشر امکان‌پذیر است؟ وی در ادامه گفت: به منظور روشن شدن حوزه بحث و پاسخ‌گویی به پرسش نخست، یعنی پرسش از چیستی و سرشت دین و تعیین شاخصه‌های اساسی «تجربه/ خودآگاهی/ زیست» دینی، ابتدا به نحوی سلیبی توضیح خواهم داد که اساساً دین و «تجربه/ خودآگاهی/ زیست» دینی چیست و چه چیز نیست و دین را از کدامین امور شبه دین و مزوج شده با دین باید بازجست. عمدتاً تصور ما بر این است وقتی که از تعابیر «دین» و «دینی» استفاده می‌کنیم، از امری مشخص، واضح و روشن سخن می‌گوییم، لیکن، همان‌گونه که تاریخ پرنتش و پرکنشکس حیات ادیان نشان می‌دهد و ما خود نیز وقتی در مسیر پرسش و جست‌وجو از سرشت دین قرار گرفته یا در بستر حیات فردی، اجتماعی و تاریخی خویش، به‌خصوص در دوران مدرن، این تنش‌ها و کشمکش‌ها را تجربه می‌کنیم، درمی‌یابیم که به‌هیچ‌وجه تنقی واحد و مشترکی از این تعابیر وجود ندارد. دکتر عبدالکریمی در ادامه تأکید کرد: ما معمولاً تعابیر «دین» و «دینی» را در متون و سیاق‌هایی گوناگون و در معانی مختلف و متنوعی به کار می‌بریم که توجه بدان‌ها می‌تواند ما را در فهم نسبتاً روشن‌تری از سپهر بحث از سرشت و ماهیت دین و امر دینی یاری دهد. به اعتقاد اینجانب، ما تعابیر «دین» و «دینی» را در سیاق گوناگون و بدون تمایزگذاری روشن در معانی آن‌ها به کار بریم.

دکتر عبدالکریمی در پایان گفت: باید به عنوان یک نتیجه‌گیری اظهار

داشت که بنده در صدد اثبات این مدعا هستم که تنها آن نوع از فلسفه‌های دین می‌توانند از امکان به‌اصطلاح تجربه دینی دفاع کنند که برای ما به نحو توأمان امکان‌گذر از متافیزیک، سوپزکتیویسم، نیهیلیسم و هیستوریسیسم را فراهم ساخته، وجود ساحت فراتاریخ و امکان استعلاء به این ساحت را برای آدمی نشان دهند. لذا فلسفه دین در معنای رایج، که در سنت تحلیلی، یعنی در سنت تفکر متافیزیکی‌ایی که براساس چارچوب‌های سوپزکتیویستی دکارتی کالتی شکل گرفته است، در واقع نه دین بلکه دین ابژه شده را مورد تأمل و پژوهش قرار می‌دهند و بدین

راهنمای زبان سنسکریت دستور
زبان، متنه‌های برگزیده، واژه‌نامه
تالیف محمدتقی راشد محصل
۳۰۳ صفحه
۶۵۰۰۰ ریال

نتایج دین در زندگی توجه دارد لذا مبنای تحلیل تجربه دینی در کتاب انواع همین روش است. باور حقیقی نزد وی باوری است که پس از عمل به آن، نتایج به نحو تجربی بوده و رضایت بخشی باشد لذا تجربه دینی نزد او متمایز از تعریف عقلی یا انتزاعی از دین است.

وی افزود: جیمز با اینکه معتقد است که تجربه‌های دینی وصف ناپذیرند، اما دست یافتنی‌اند. روش جیمز تلفیقی از تجربه‌گرایی و عقل‌گرایی است. یعنی پراگماتیسم. این فلسفه به باور جیمز می‌تواند همانند فلسفه‌های عقلگرا، مذهبی بماند و نیز می‌تواند همانند تجربه‌گرایان، تماس با واقعیت را حفظ کند. جیمز نگاه تجربی را در تحلیل‌های روان‌شناختی خود از احوال دینی حفظ می‌کند. روش خاص او داوروی معنوی است در برابر داوروی وجودی.

دکتر پورحسن تأکید کرد: داوروی وجودی به ماهیت و سرشت یک پدیده، منشاء و تاریخ آن می‌پردازد اما داوروی معنوی با ارزش یک پدیده، اعتبار و اهمیت و معنای آن می‌پردازد. داوروی معنوی سه معیار اساسی دارد الف) احساس شهود بلاواسطه. ب) سازگاری با امور و اصول مفروضه صحیح. ج) سودمندی برای نیل به آرمان‌های انسانی.

دکتر پورحسن با اشاره به این نکته که روش منحصر بفرد جیمز در کتاب انواع تجربه دینی داوروی معنوی است گفت: جیمز معتقد است که نمی‌توان به جوهر دین دست یافت بلکه تنها می‌توان ویژگی‌های دین را نشان داد. لذا دین نامی است برای مجموعه‌ای از ویژگی‌ها. جیمز در انواع تجربه دینی می‌گوید بسیاری از فیلسوفان دین تلاش کردند تا تعاریف زیادی برای دین ذکر کنند اما هیچ یک نتوانستند جوهر و ذات واحدی را برای دین تعیین کنند و حداکثر ویژگی‌هایی برای دین بیان کردند.

تهیه و تنظیم از: منوچهر دین پرست

ترتیب، خود از زمینه‌سازان بسط سکولاریسم و بسط نیهیلیسم در روزگار کنونی ما هستند.

دکتر سلیمان حشمت دیگر سخنران این نشست بود که با اشاره به این نکته که یکی از معانی دقیق و بسیار مهم در اسلام معنای کمال دین و وحدت و کلیت آن یعنی دین به مثابه یک کل است که صور مثبتی بر فرجام شناسی دین و ناظر به خاتمت پیامبر اعظم (ص) و متضمن جامعیت اسلام و امت وسط بودن مسلمانان گفت: این معنا با تعبیر گوناگون از جمله تعبیر عجیب و فوقی اعاده صراط مستقیم در قرآن مجید و لسان اهل بیت وارد شده و ریشه شناسی کلمات صراط و کل نیز بر آن دلالت دارد. وی افزود: اما نکته آن است که این وحدت صراط به معنای وحدت مفهومی نیست بدان گونه که در مقابل کثرت قرار گیرد و آن را به کلی منتهی سازد، بلکه برعکس در عین حال بر کثرت سیل هدایت و تعدد طرق الله اشتمال دارد همچنان که تأویل گویای تاریخی اقتضای آثار انبیاء در قرآن کریم و اینها جوامع کلم در کلام نبوی به صراحت حاکی از آن است. این معنایی پاریک است. وسط بودن بین وحدت و کثرت (وحدت در عین کثرت و کثرت در عین وحدت) و مذهبیت توأمان اول و آخر و ظاهر و باطن و مانند آن و جمع میان متقابلین که خود ناشی از فطرت حق‌جوی آدمی و مقام برزخی انسان و تخصیص شان مظهریت جامع و تعلم کل اسماء الهی برای اوست. دکتر حشمت تأکید کرد: در مقابل تمثیل کثرت مطلق ادیان قرار می‌گیرد که به جهت باز گردان تعدد و کثرت ادیان و تنوع ادیان و مراتب و منازل اولیاء و صالحان و سالکان طریق و تسعید احساسات در روان‌شناسی یا ضمیر ناخودآگاه در روان‌کاوی و یا تجربه درونی و یا مشاهده وجدان بشری تحت عنوان تجربه دینی و احاطه آن خود به دانش‌ها و معارف دوران و تجربه بیرونی و مشاهده حسی و اثبات و سیر آن در روند تاریخی و مانند آن. فاقد وحدت ذاتی در دین و از مصادیق بارز نشئت پریشان احوالی در روزگار آخرالزمان است. و زنداگاهی نادرستی در کار می‌آورد که در نهایت به اقتضای حوالت تاریخی دوره جدید به کار اثبات بشرمدارانگاری و حیث موضوعی می‌آید. خطا در این اقوال آن است که به جای حق تعالی آدمی را مصادیق بالذات و نه بالعرض صفات کمالی می‌پندارند و شان شناسایی و قوه علمی را مطلق کرده و با حقیقت او یکی می‌گیرند و این خود یعنی جزء را کمال کل انگاشتن.

دکتر قاسم پورحسن آخرین سخنران این نشست بود وی با اشاره به این نکته که جیمز با رویکرد پراگماتیسم تلاش می‌کند تا ارزش نهایی دین در زندگی انسان را بررسی نماید گفت: گاهی پراگماتیسم به معنی حکم منطقی یا صدق و افاده عملی گزاره است. یعنی حقیقت عبارت است از توافق آنها با واقعیت. و گاهی پراگماتیسم به معنای آثار و نتایج در زندگی است. جیمز دریاب دین رویکرد و معنای دوم را می‌پذیرد یعنی به آثار و

برنامه راهبردی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی به عنوان یکی از مهمترین نهاد‌های تولید و ترویج علم در منظومه معرفتی نظام اسلامی مطرح است. پرواضح است به منظور ایفای نقش موثر در جریان جنبش نرم افزاری تولید علم با توجه به منحنی عمر این نهاد پژوهشی از یکسو و برخی اقتضائات محیطی، لازم است تحولی راهبردی در این نهاد پژوهشی محقق شود. بر این اساس دفتر مدیریت و برنامه ریزی استراتژیک پژوهشگاه می‌کوشد تا در چارچوبی راهبردی به تبیین فلسفه وجودی (شناسنامه و هویت) و چشم انداز آن بپردازد. از این طریق آن می‌تواند به نقش و جایگاه این سازمان پژوهشی در فرایند مدیریت و سیاست گذاری علوم اجتماعی جهت تحقق چشم‌انداز بیست ساله نظام جمهوری اسلامی، و طراحی و استقرار الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت و عدالت و نقشه جامع علمی کشور پی برد.

در این مسیر کوشش می‌شود علاوه بر تبیین ماهیت و قلمرو مأموریتی پژوهشگاه افق ۱۵ ساله آن در قالب سند ارائه شود. علاوه بر این در فازهای بعدی، منازل حرکت پژوهشگاه به سمت این افق در قالب نقشه راه معرفی و سپس دو سند بخشی 'SBU' و 'SSU' نیز در قالب اسناد فرعی و درون بخشی پژوهشگاه ذیل سند اصلی طراحی می‌شود.

در مرحله کنونی، سند و بیانیه مأموریت ۱۵ ساله پژوهشگاه براساس چشم انداز ۱۴۰۴ در حال استحصال و تبیین بوده، برای نیل به آن مراحل ذیل در دست اجرا هستند:

تدوین اسناد راهبردی پژوهشگاه مشتمل بر:

- شناسایی عناصر و مولفه های درون سیستمی پژوهشگاه با تکیه بر تحلیل قوت و ضعف (SW)
- شناسایی عناصر و مولفه های برون سیستمی پژوهشگاه با تکیه بر تحلیل قوت و ضعف (OT)
- تدوین چشم انداز ۱۵ ساله
- تدوین بیانیه مأموریت سازمان

لازم به ذکر است که برای انجام این مرحله مدت زمان ۳ ماه در نظر گرفته شده و شروع آن از ۲۷ شهریور ماه بوده است. کل طرح نیز در صورت پشتیبانی های لازم تا اتمام سال جاری ۱۳۸۹ نشاءالله به اتمام خواهد رسید.

مراحل انجام تحقیق:

تهیه و تنظیم از: نوری مطلق

1 Strategic Business Unit

2 Shared Service Unit

خبرها

کارمندان بازتسسته

در مرداد سال ۱۳۸۹ تعدادی از کارمندان پژوهشگاه به افتخار بازتسستگی تایل شدند، از جمله:

تادرفزه گزلو، کارشناس مسئول برنامه و بودجه؛ محمدنیری، کارگزين مسئول رفاه؛ ابراهيم لياق، مسئول کارپردازی؛ محمود شاکری، رئیس اداره رسیدگی دریافت و پرداخت؛ کریم جمالی، مسئول انتظامات

طی حکمی از سوی دکتر آیت الهی اعضای ستاد عملیاتی هدفمند سازی پارانه‌ها منصوب شدند.

بر اساس این حکم، دکتر فرهاد زیویار، سید مسعود عظیمی و محمد علی معتضدیان، هر کدام به عنوان عضو ستاد عملیاتی هدفمند سازی پارانه‌ها منصوب شدند.

هیئت بازرسی کل کشور و دیوان محاسبات کشور، طبق روال معمول خود که هر ۵ سال یک بار در محل ادارات دولتی مستقر می‌شود، از ماه مرداد در محل پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی مستقر شدند و سوالاتی را از معاونت پژوهشی درخصوص طرح‌های انجام شده، در حال اجرا، و تعداد و کم و کیف آن‌ها پرسیدند و همچنین به سایر امور مالی و اداری پژوهشگاه پرداختند.

طی حکمی از سوی دکتر حمیدرضا آیت الهی، رئیس پژوهشگاه، احکامی به شرح ذیل صادر شده است: غلامحسین خدزی، رئیس گروه فلسفه و کلام؛ ناصر رعفرانچی، رده مقدم، سرپرست ساختمان جدید پژوهشگاه؛ محمود جنیدی جعفری، قائم مقام معاون اداری و مالی؛ علی خدابخش، سرپرست اداره رسیدگی، دریافت و پرداخت.

تغییرات فضای فیزیکی پژوهشگاه

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، تصمیم به ایجاد تغییراتی در فضای فیزیکی پژوهشگاه گرفت، پس از بازسازی فضای طبقه هم‌کف راهروها و احداث نمازخانه‌ای در شان پژوهشگاه، تصمیم به بازسازی طبقات پارکینگ با اهداف ذیل گرفته شد:

- ۱- احداث رستوران ۳- تجمیع انبارها ۳- افزایش تعداد پارکینگ و انباری ۳- افزایش فضای آموزشی (دانشجویان)

گزارش

فعالیت‌های پژوهشکده مطالعه فرهنگ‌ها از آغاز سال ۱۳۸۸ تا پایان نیمه اول سال ۱۳۸۹

این پژوهشکده پس از سال‌ها تعطیلی با انتصاب سرپرست جدید، آقای دکتر مظفر نامدار مالشانی، از ابتدای سال ۸۸ آغاز به فعالیت کرد که اهم این فعالیت‌ها به شرح زیر است.

- ۱- پیگیری جهت تهیه دفتر پژوهشکده و تهیه اتاق برای تجمع اعضای این پژوهشکده که تاکنون توفیقی بدست نیامد و اعضای این پژوهشکده به صورت پراکنده در اتاق‌هایی که ربطی به فعالیت‌های پژوهشی آن‌ها ندارد ساکن هستند.
- ۲- تشکیل هفت جلسه شورای پژوهشکده برای بررسی نحوه راهاندازی پژوهشکده
- ۳- تدوین پیش‌نویس برنامه پنج‌ساله پژوهشکده و تصویب آن در شورای پژوهشکده. این برنامه هم‌اکنون بر روی پایگاه اینترنتی پژوهشکده قرار دارد.

طرح‌های منتشر شده در نیمه اول جاری:

- ۱- طرح روایتی از حکمت، معنا و مصادیق هنر، دکتر محمدنقی زاده (انتشارات پژوهشگاه)

طرح‌های در دست اجرا:

- ۱- طرح کاربرد انواع عقل در سیاست‌گذاری‌های عمومی جمهوری اسلامی - مجری طرح دکتر حسین قریب - طرح به صورت قرارداد تألیف بوده و به اتمام رسیده است.
- ۲- طرح ترجمه کتاب رمز گشایی از فرهنگ «نظریه و روش در مطالعات فرهنگی» مجری طرح خانم دکتر فاطمه براتلو / طرح به صورت قرارداد تألیف بوده و به اتمام رسیده است.
- ۳- طرح ساسایی و گردآوری متون و منابع مطالعات فرهنگی به زبان‌های اروپایی. مجری طرح آقای دکتر رامین خانگی عضو هیات علمی پژوهشکده (طرح موظف پژوهشی).
- ۴- طرح آسیب‌شناسی فلسفه انتقادی در سه دهه اخیر در ایران - مجری طرح آقای سید مهدی پاینار (این طرح به سفارش جناب آقای خدروی به اعتبار سفارش جناب آقای دکتر آیت الهی مینی بر تعریف کار برای آقای پاینار در پژوهشکده پذیرفته شده است و به صورت قرارداد تحقیقاتی است).
- ۵- طرح آقای مصطفی امه طلب تحت عنوان ترجمه کتاب سلوک الممالک فی تدبیر الممالک نوشته ابن ابی الربیع متعلق به قرن دوم (این طرح به صورت قرارداد تألیف و ترجمه است).
- ۶- طرح اقتصاد زهر زمینی (غیر رسمی یا پنهان) یا تاثیر آن بر اقتصاد ملی و فرهنگ در ایران اثر دکتر علی اصغر اسفندیاری از دانشگاه شهید چمران اهواز (این طرح به صورت قرارداد تألیف و اکنون در نشریات است).
- ۷- طرح سرمشق رهبری علمی در دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی به پیشنهاد دکتر فاروق امین مظفری از دانشگاه تبریز (این طرح به اتمام رسیده است).

طرح‌های در دست بررسی:

- ۱- طرح موظفی آقای حسن فقیه عبداللهی عضو پژوهشکده مطالعه

فرهنگ‌ها، تحت عنوان: "با بزرگان فرهنگ ایران در پنجاه سال اخیر"
۲- طرح آقای سید محمد حسین حسینی تحت عنوان "فرهنگ بومی در برنامه‌های درسی مدرسه‌های ایران" - این طرح در چهار فاز در حوزه برنامه‌های درسی رسمی قصد شده؛ برنامه‌های درسی اجرا شده، برنامه‌های درسی کسب شده و برنامه‌های درسی بوج و پنهان اجرا خواهد شد (این طرح به صورت طرح مطالعاتی ارائه شده است و پیشنهاد دهنده از محققان آموزش و پرورش است).

۳- طرح طراحی برنامه اتو ران و مالتی مدیا برای تبدیل نه جلد کتاب "کتابشناسی ایران" اثر دکتر ماهیار نوابی (این طرح نوعی منبع‌شناسی دیجیتال یا امکانات جستجو است و قابل افزایش است. پیشنهاد دهنده این طرح از بیرون پژوهشگاه و به سفارش پژوهشکده مطالعه فرهنگ‌ها است).

۴- طرح چالش‌های فرهنگی پیش روی انقلاب اسلامی در دهه چهارم (این طرح به پیشنهاد آقای عبدالمجید زواری یکی از محققان بیرون از پژوهشگاه است).

۵- طرح مطالعه تطبیقی کاربردی بودن رشته‌های علوم انسانی با یکدیگر در ایران - پیشنهاد دهنده طرح آقای دکتر رسول افضل از دانشگاه تهران.

۶- طرح تدوین کتاب درسی تغییرات فرهنگی به پیشنهاد آقای دکتر محمد حسین پناهی از دانشگاه علامه طباطبائی.

۷- طرح وضعیت دین در جهان معاصر و ایران بعد از انقلاب اسلامی از منظر فرهنگ‌شناسان به پیشنهاد آقای دکتر علی ربانی خوراسگانی از دانشگاه اصفهان.

۸- طرح موظفی آقای دکتر کامیار صداقت نمر حسینی، عضو هیئت علمی پژوهشکده، تحت عنوان شیمه‌شناسی اهل سنت و چالش‌های فرا روی آن در دوران پس از انقلاب اسلامی ایران.

۹- طرح بررسی ابعاد سازمانی فساد علمی در موسسات آموزشی و پژوهشی دولتی در ایران به پیشنهاد آقای دکتر فاروق امین مظفری از دانشگاه تبریز.

۱۰- طرح ترجمه کتاب تاریخ اسلام در آفریقا، اثر جیمز کاری و دیگران، به پیشنهاد آقای طاهر رحمانی از سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی.

۱۱- طرح تهیه و تدوین واژه‌ها و اصطلاحات آفریقا- هند بوک - به پیشنهاد آقای طاهر رحمانی از سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی.

۱۲- طرح گفتمان پراگماتیسم و جنبش‌های سکولار در ایران، به پیشنهاد آقای دکتر زاهد زاهدانی از دانشگاه شیراز (این طرح به صورت قرارداد حق تألیف ارائه شده است).

۱۳- طرح بازنگری، بازنویسی و انتشار مجدد کتاب جنبش‌های اجتماعی در ایران معاصر به پیشنهاد آقای دکتر زاهد زاهدانی از دانشگاه شیراز (این طرح بصورت قرارداد حق تألیف ارائه شده است).

۱۴- طرح جریان‌شناسی فرهنگی در ایران معاصر به پیشنهاد دکتر عباس خلجی، از دانشگاه امام حسین (این طرح به صورت قرارداد تحقیقاتی ارائه شده است).

۱۵- مؤلفه‌های فرهنگ حقوقی در جامعه ایرانی و ارائه راهکارهای مناسب برای بهبود فرهنگ حقوقی در مرحله پیشنهاد آقای دکتر سینفضل‌الله موسوی از دانشگاه تهران.

تهیه و تنظیم از: مظفر نامدار
رئیس پژوهشکده مطالعه فرهنگ‌ها

همایش ملی «معرفت دینی»

فراخوان مقاله:

انجمن فلسفه دین ایران به عنوان تنها مؤسسه تخصصی علمی که در زمینه فلسفه دین در ایران با اهداف ایجاد فضای گفتگوی علمی و رشد و بسط معرفتی در حوزه دین، پس از برگزاری هفت نشست تخصصی در زمینه فلسفه دین اقدام به برگزاری همایش با عنوان «معرفت دینی» خواهد کرد.

از کلیه اساتید، محققان، پژوهشگران و صاحب‌نظران فلسفه دین دعوت می‌شود تا با ارائه مقاله در محورهای ذیل در همایش شرکت کنند:

- ۱- معناداری گزاره‌های دینی
 - ۲- تأثیر فلسفه تحلیلی بر معرفت‌شناسی دینی
 - ۳- یوزیتویسم منطقی، ابطال‌گرایی و معرفت دینی
 - ۴- معرفت دینی و ایمان‌گرایی
 - ۵- ایمان و عقل
 - ۶- معرفت تجربی و معرفت دینی
 - ۷- معرفت دینی و معرفت‌شناسی اصلاح شده
- مبتناگرایی و استلزامات معرفت دینی
ضمناً مقالاتی که با موضوع معرفت دینی و با محورهای غیر از موارد فوق تألیف شده باشند نیز در صورت تأیید داوران قابل ارائه خواهند بود.
چکیده مقاله ۳۰۰ کلمه‌ای با فرمت word و صرفاً از طریق پست الکترونیک به نشانی philosophyofreligion@ihs.ac.ir به همراه خلاصه‌ای از فعالیت‌های علمی مؤلف به دبیرخانه همایش ارسال شود.
مهلت ارسال چکیده مقالات: تا ۳۰ مهر ماه ۱۳۸۹
مهلت ارسال اصل مقالات (در صورت تأیید چکیده از سوی هیأت علمی همایش): ۱۵ آذر ماه ۱۳۸۹
نشانی: بزرگراه کردستان، نبش خیابان ۶۴ پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، اتاق ۱۲۶،
آقای امیر صادقی- تپن: ۳ - ۸۸۰۲۶۸۹۱ داخلی ۲۸۱

در تاریخ ۲۷-۳۰ مه ۲۰۱۰، در کشور آمریکا کنفرانس مطالعات ایرانی Iranian Studies برگزار شده است، سرکارخانم دکتر زهره زرشناسی، عضو هیئت علمی و رئیس پژوهشکده زبان شناسی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، عضو کمیته علمی این کنفرانس بوده‌اند و مقاله ایشان برای سخنرانی و قرائت در کنفرانس پذیرفته شده بود. باید گفت نام پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی به عنوان تنها دانشگاه و پژوهشگاه داخلی ایران، در این کمیته علمی ثبت شده است.

نمایشگاه دائمی و فروشگاه کتاب پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی در اراک

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی با همکاری نشران معتبر علوم انسانی از جمله انتشارات سمت، صدرا، دانشگاه تهران، فرهنگستان هنر، فرهنگستان زبان و ادبیات فارسی، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، و... در شهر اراک نمایشگاه دائمی و فروشگاه کتاب کتاب افتتاح کرده‌اند. این نمایشگاه در مساحتی حدود ۴۵۰ مترمربع در طبقه همکف واقع شده است. پیشنهاد و سرگروه نمایشگاه، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی بوده است. تفاهم‌نامه‌ای میان نشران و استانتاری اراک و اداره کل کتابخانه‌های عمومی به امضاء رسیده است و مطابق این تفاهم‌نامه مدیریت نمایشگاه از بخش خصوصی انتخاب خواهد شد. در صورت موفقیت این نمایشگاه فعالیت در سایر استان‌ها نیز شکل خواهد گرفت.

گزارش

ساختمان شماره ۲ پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، با هرچه گسترده‌تر کردن فعالیت‌های خود، و افزایش گروه‌های تخصصی، با کمبود فضای فیزیکی مواجه شد، در نتیجه، مدیران جدید پژوهشگاه تصمیم گرفتند برخی از گروه‌ها و بخش‌های پژوهشی را به ساختمانی جدید منتقل کنند به دنبال این اهداف ساختمانی پنج طبقه در ده واحد خریداری شد (خ شیخ بهائی جنوبی، بلوار آزادگان، خ ۲۵ غربی، پلاک ۶۹).

در طبقات مختلف این ساختمان گروه‌ها و واحدهایی به شرح ذیل مستقر شده و فعالیت‌هایشان را از سر گرفته‌اند:

- طبقه اول - واحد انتشارات و تشکیلات اداری
- طبقه دوم - گروه علم و دین و گروه فلسفه و کلام
- طبقه سوم - گروه رسانه و گروه فیک
- طبقه چهارم - مرکز استاد علمی و فرهنگی آسیا، و گروه پورتال
- طبقه پنجم - مرکز امام علی (ع)

بنای مفید این ساختمان ۱۱۷۰ متر مربع است و از پنج طبقه دو واحدی تشکیل شده است.

گزارشی از وضعیت آماده سازی مجلات پژوهشگاه

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی در تاریخ ۱۳۸۸/۱۲/۲۴ مجوز انتشار ۱۶ نشریه علمی- تخصصی را از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اخذ و پس از درج فراخوان در سایت رسمی پژوهشگاه و پیرو آن دریافت تعداد کثیری مقاله در زمینه های مختلف شروع به کار کرد. اکنون و پس از گذشت حدود ۶ ماه از آغاز فعالیت دفتر مجلات به ریاست دکتر حسن زنده به همکاری مدیران اجرایی، مجلات به مرحله ویراستاری، صفحه آرایی و در نهایت انتشار رسید.

آخرین وضعیت مجلات

آخرین وضعیت مجلات پژوهشگاه تا پایان شهریور ماه ۱۳۸۹ به شرح زیر است:

ردیف	نام مجله	ملاحظات
۱	آفاق الحضاره الاسلامیه	منتشر شد
۲	کهن نامه پارسی	آماده چاپ
۳	منطق پژوهی	آماده چاپ
۴	پژوهش نامه علوی	در دست صفحه آرایی
۵	تحقیقات تاریخ اجتماعی	در دست ویراستاری
۶	پژوهش های سیاسی اسلام	در دست ویراستاری
۷	حکمت معاصر	در دست ویراستاری
۸	تفکر و کودک	آماده ویراستاری
۹	پژوهش های علم و دین	آماده ویراستاری
۱۰	غرب شناسی بنیادی	آماده ویراستاری
۱۱	زبان شناخت	ویراستاری شده
۱۲	پژوهش نامه زنان	آماده ویراستاری

سرمدبوی: انور سلوک ملکی

هیئت تحریریه: دکتر علیرضا متجمی، ناصر زعفرانی، دکتر تریا مکنون، دکتر مظفر نامدار، دکتر علی نوری مطلق، حسن گودرزی، منوچهر دین پرست، انظم صافیان، شهرام امیری، بهار نوالی لوانسی، متینه اسفندیاری، زینب جهان بان، محمدجواد رفیعی، فاطمه آقاجانی، حلیل ملکی، رضا دهقانی، امیر صافقی، دژین صفری مقدم

طراح و صفحه آرا: شهره خوری

ناظر چاپ: محید اسماعیلی زارع

آدرس: بزرگراه کدستان، خیابان ایران شناسی، ۶۴ غربی جنب ساختمان های آاس پ تلفن: ۸۸۰۲۶۳۸۱